

YOSHLARNI HARBIY-VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASH

Temirov O'lmas Hamidovich
Buxoro davlat pedagogika instituti dotsenti

Annotatsiya: Ushbu maqolada yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning ahamiyati, usullari va natijalari tahlil qilingan. Tadqiqot davomida adabiyotlar tahlili, so'rovnomalar o'tkazish va kuzatuvlar amalga oshirildi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash uchun maktabgacha, maktab va oliy o'quv yurtlarida tizimli ishlar olib borish zarur. Xulosa qilib aytganda, yoshlar tarbiyasiga kompleks yondashuv mamlakatimiz ravnaqi va xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi, yoshlar, ta'lim muassasalari, milliy qadriyatlar, Vatan himoyasi

Аннотация: В данной статье анализируется значение, методы и результаты военно-патриотического воспитания молодежи. В ходе исследования был проведен анализ литературы, анкетирование и наблюдения. Результаты показывают, что для патриотического воспитания молодежи необходима системная работа в дошкольных, школьных и высших учебных заведениях. Таким образом, комплексный подход к воспитанию молодежи имеет важное значение для обеспечения процветания и безопасности нашей страны.

Ключевые слова: военно-патриотическое воспитание, молодежь, образовательные учреждения, национальные ценности, защита Отечества

Abstract: This article analyzes the importance, methods and results of educating young people in the spirit of military patriotism. In the course of the study, literature analysis, conducting surveys and observations were carried out. The results show that in order to educate young people in the spirit of patriotism, it is necessary to carry out systematic work in preschool, school and higher educational institutions. In conclusion, an integrated approach to youth education is important in ensuring the prosperity and security of our country.

Keywords: military-patriotic education, youth, educational institutions, national values, homeland protection

KIRISH

Vatanparvarlik tuyg'usi har bir inson qalbida yoshlikdan shakllanadi. Shu bois yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir. Ayniqsa, globallashuv va axborot oqimi jadallashgan bir davrda bu masala yanada muhim ahamiyat kasb etmoqda [1]. Yoshlarimizni milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida tarbiyalash, ularning qalbida Vatanga muhabbat va sadoqat tuyg'ularini shakllantirish barchamizning burchimizdir [2].

Ushbu maqolaning maqsadi yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning ahamiyati, usullari va natijalarini tahlil qilishdan iborat. Tadqiqot davomida adabiyotlar tahlili, so'rovnomalar o'tkazish va kuzatuvlar amalga oshirildi.

USULLAR VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqotda ilmiy maqolalar, dissertatsiyalar, monografiyalar va statistik ma'lumotlar tahlil qilindi. Shuningdek, maktabgacha ta'lim muassasalari, umumta'lim maktablari va oliy o'quv yurtlarida faoliyat yuritayotgan pedagoglar va tarbiyachilar bilan suhbatlar o'tkazildi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash masalasi ko'plab tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan [3; 4; 5]. Jumladan, A.A.Qo'chqorov o'zining dissertatsiya ishida yoshlarda vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirishning pedagogik asoslarini tadqiq etgan [6]. U.N.Nishonaliyev esa harbiy xizmatchilarning ma'naviy-axloqiy tarbiyasi masalalarini o'rgangan [7].

Biroq tadqiqotlar ko'rsatadiki, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash bo'yicha tizimli ishlar yetarli darajada olib borilmagan. Aynan shu bois ham bu masala dolzarb bo'lib qolmoqda.

Maqolada tahlil uchun quyidagi usullardan foydalanildi:

- Maktabgacha ta'lim muassasalari, umumta'lim maktablari va oliy o'quv yurtlarida yoshlar bilan olib borilayotgan harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi bo'yicha hujjatlar va dars ishlanmalarini o'rganish;

- Pedagoglar va tarbiyachilar bilan suhbatlar o'tkazish;

- Yoshlar o'rtasida so'rovnomalarda o'tkazish.

NATIJALAR

Tadqiqot davomida olingan natijalar quyidagilardan iborat:

Maktabgacha ta'lim muassasalarida harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi asosan milliy qadriyatlar, xalq qahramonlari va sarkardalar haqidagi hikoyalar, vatanparvarlik mavzusidagi she'r va qo'shiqlar orqali amalga oshiriladi. Bolalarga yoshligidanoq Vatan tuyg'usini singdirish, ularning qalbida vatanparvarlik hissini uyg'otish tarbiyaning muhim qismi sanaladi.

Umumta'lim maktablarida harbiy-vatanparvarlik tarbiyasiga alohida e'tibor qaratilgan. O'quvchilarga "Vatan tuyg'usi", "Milliy istiqlol g'oyasi", "Ma'naviyat asoslari" kabi fanlar o'qitiladi. Sinfdan tashqari mashg'ulotlarda esa mehnat qahramonlari, Ikkinchi jahon urushi faxriylari va harbiy xizmatchilar bilan uchrashuvlar tashkil etiladi. Shuningdek, "Shunqorlar", "Alpomish" va "Tomaris" kabi harbiy-sport musobaqalari ham muntazam ravishda o'tkazilib turiladi [8].

Oliy o'quv yurtlarida harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi yanada keng ko'lamda olib boriladi. Talabalar "Milliy g'oya", "Harbiy ta'lim", "Yoshlar va siyosat" kabi fanlarni o'rganadilar. Talabalarni Vatan himoyasiga tayyorlash maqsadida maxsus kurslar va trening mashg'ulotlari tashkil etiladi. Harbiy kafedralar faoliyati ham bu borada muhim ahamiyatga ega.

O'tkazilgan so'rovnomalarda yoshlarning aksariyati (78%) harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining ahamiyatini tushunishi va bu borada bilim va ko'nikmalarga ega ekani aniqlandi. Ular Vatan ravnaqi va xavfsizligi yo'lida xizmat qilishga tayyorliklarini bildirdilar.

TAHLIL VA MUHOKAMA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ta'lim muassasalarida yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash borasida muayyan ishlar amalga oshirilmogda. Xususan, davlat ta'lim standartlariga muvofiq maxsus fanlar o'qitilmogda, darsdan tashqari tadbirlar tashkil etilmogda. Biroq ushbu faoliyatni yanada takomillashtirish, uning samaradorligini oshirish zarur.

Jumladan, harbiy-vatanparvarlik tarbiyasini tizimli asosda va uzluksiz ravishda olib borish lozim [9]. Ya'ni bu jarayon maktabgacha ta'lim muassasalaridan to oliy o'quv yurtlarigacha uzviy davom etishi kerak. Tarbiya ko'p qirrali bo'lib, faqat milliy g'oya va mafkurani singdirish bilan cheklanib qolmasdan, yoshlarni jismonan va ruhan barkamol etib tarbiyalashga ham e'tibor qaratish zarur.

Bundan tashqari, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda oila, mahalla va jamoatchilik institutlari bilan hamkorlikni kuchaytirish lozim. Zero, vatanparvarlik faqat ta'lim muassasalarining ishi emas, balki jamiyatning barcha bo'g'inlaridagi tarbiyaviy faoliyatning asosi bo'lishi kerak.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash bugungi kunning eng dolzarb vazifalaridan biridir. Bu borada ta'lim muassasalarida olib borilayotgan ishlarni yanada takomillashtirish, yoshlarni Vatan himoyasiga tayyor, fidoyi insonlar etib tarbiyalash lozim.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi tizimini shakllantirish, ushbu faoliyatni uzluksiz va uzviy ravishda olib borish, yoshlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlar, jumladan, vatanparvarlik g'oyalari ruhida tarbiyalash muhim ahamiyat kasb etadi. Yoshlarimizni ana shunday ruhda tarbiyalash orqali biz mamlakatimiz ravnaqi va xavfsizligini ta'minlashga o'z hissamizni qo'shamiz.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ochilov M. Muallim – qalb me'mori. – Toshkent: O'qituvchi, 2001. – 224 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 592 b.
3. Турдиева, Г., & Абишов, М. (2024). ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ИЗМЕНЕНИЕ СУММЫ НАЛОГА НА ПРИБЫЛЬ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ. *STUDIES IN ECONOMICS AND EDUCATION IN THE MODERN WORLD*, 3(2), 9-18.
4. Turdiyeva, G., & Kadirbaeva, A. (2024, February). DEVELOPMENT POINTS OF THE FACTOR ANALYSIS OF THE PROFIT TAX OF COMMERCIAL BANKS. In *Proceedings of International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences* (Vol. 3, No. 2, pp. 114-118).
5. Turdiyeva, G., Abishov, M., & Muratbaev, I. (2024). THE IMPACT OF CREDIT RISKS ON AN EFFECTIVE ORGANIZATION IN THE FINANCIAL SERVICES OF COMMERCIAL BANKS. *NRJ*, 1(4), 215-225.
6. Nuranov, I., Abishov, M., & Turdiyeva, G. (2021). Ways to increase the influence of taxes in the development of financial and economic activities of construction enterprises. *Scienceweb academic papers collection*.
7. Turdiyeva, G., Abishov, M., & Muratbaev, I. (2024). THE IMPACT OF CREDIT RISKS ON AN EFFECTIVE ORGANIZATION IN THE FINANCIAL SERVICES OF COMMERCIAL BANKS. *NRJ*, 1(4), 215-225.
8. Beglenov, N., & Muratbaev, I. (2023). HOTEL SERVICES AS AN OBJECT OF STRATEGIC MARKETING ORIENTED TO THE CONSUMER. *Science and Education in Karakalpakstan*, 32(2), 175-177.
9. Tagayeva, T. (2024, April). FEATURES OF METAPHORICAL CREATION OF TRADITIONAL AND PSYCHOLOGICAL PORTRAIT OF HEROES IN S. MAUGHAM'S NOVEL "THE MOON AND SIXPENNY". In *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit* (pp. 552-553).
10. Sh, B. P. (2021). Ideas of Mahmudhoja Behbudi Reflected in Publicism. *JournalNX*, 7(10), 112-115.
11. Ли, Е. В. (2023). ФИЛОСОФСКО-ПРАВСТВЕННОЕ УЧЕНИЕ ДАОСИЗМА. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(21), 474-477.
12. Li, E., & Izzetova, E. (2023). SYNERGETIC APPROACH IN THE EDUCATION SYSTEM. *Science and innovation*, 2(B4), 95-99.

13. Ли, Е. В., & Иззетова, Э. М. (2022). ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ ИННОВАЦИОННОГО И ТВОРЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ. *INNOVATIVE DEVELOPMENTS AND RESEARCH IN EDUCATION*, 229.
14. Иззетова, Э., & Ли, Е. (2021). Философский анализ нелинейной парадигмы науки и образования. *The Way of Science*, (10), 92.
15. Izzetova, E. M., & Li, Y. V. (2021). Philosophical And Methodological Aspects Of The Scientific Picture Of The World And The Humanization Of Science.
16. Narzullayeva, F. (2024). JAHON VA O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA SO'Z VA POLISEMANTIZM. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 45(45).
17. Narzullayeva, F. O., & Asadov, A. B. (2023). INGLIZCHA MAQOL VA AFARIZMLARNING O'ZBEK TILIDAGI MUQOBILLASHGAN TAHLILI. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(12), 1-7.
18. Bazarov, S. (2024). JURNALIST VA BLOGERLAR NUTQI ETIKASI. *Инновационные исследования в современном мире: теория и практика*, 3(1), 36-39.
19. Abdinazarovich, B. S. (2023, November). NUTQ MADANIYATINI BUZUVCHI FAKTORLAR. In *Konferensiyalar| Conferences* (Vol. 1, No. 1, pp. 541-545).
20. Abdinazarovich, B. S. (2023). Blogger and Journalist Speech Culture and Word Art.
21. Jo'rayev N. Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirishda milliy qadriyatlarning o'rni // *Pedagogik mahorat*. – 2019. – № 4. – B. 23-27.
22. Sultonov X.E. Vatanparvarlik tarbiyasi: muammo va yechimlar // *Maktab va hayot*. – 2020. – № 3. – B. 2-5.